

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal
Bajn. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sárgónyelv: Közlöny. Arad
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 720 Lei
Fél évre 360 Lei
Negyed évre 180 Lei
Havonta 60 Lei

Hirdetések díjazás szabása
Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucurestiben 50 banival
több

A nagygyűlés elé . . .

Írta: Dr. Lakatos Ottó, aradi róm. kat. plébános.

Arad egész lakossága, de még inkább Romániának ez a legnyugatibb exponált magyar területe égő türelmetlenséggel várta a katolikus nagygyűlést, ezt a hatalmas és grandiózusan szép katolikus demonstrációt. Mert szépnek és nagyarányúnak mondható ez a nagygyűlés, amelyen városunk falai között találkat ad egymásnak a régi királyság, továbbá a bérces Erdély, a távoli Szatmár és a szomszéd Bánát katolikus lakossága, hogy nyelve és nemzetiségre való tekintet nélkül testvéreként üdvözöljék egymást és tegyenek tanúságot hitükhöz és katolikus meggyőződésükhöz való tántoríthatatlan ragaszkodásukról.

A nagygyűlések rendezése nem a mi találmányunk. A nagy világvárosok: Páris, Köln, Bécs és legutóbb Róma egymásután látják vendégül nem egy országot, de az egész világ katolikusainak képviselőit és nagyarányú ünnepekkel írtak be feledhetetlen emlékeket mindazon kiválasztottak szívébe, akiknek alkalmuk volt a vallásos megnyilatkozás magas szintű napjait végigélni. Ha pedig kisebb arányokat keresünk, ahol csak egy ország katolikus hívei gyűltek össze, akkor Budapestre, Szegedre, Kecskemétre és legutóbb a cseh-szlavákiai Pozsonyra gondolunk, ahol napokig tartó vallási ünnepek ragyogó fényében kelték új életre tisztelettelkben a talán mélyen szunnyadó vallási érzések és gondolatok.

Lelki megújulás, az örök igazságoknak meleg átélése az elhangzott beszédek és előadások nyomán és végül az új életre kelt vallási érzéseknek impozáns megnyilatkozása az ünnepeket befejező eucharisztikus körmenetben, ez a mindenkori nagygyűlések célja és le nem becslhető eredménye. Ez a cél gyűjti most össze Aradon is közelből és távolból katolikus testvéreinket és az a gondolat, hogy a gyűléseknek a hitben és egymás iránt való szeretetben való megerősödés lesz az eredménye, tölti el előre is örömmel lelkünket.

És ha ez az eredmény tényleg bekövetkezik, egy hatalmas erkölcsi értékkel lesz gazdagabb az egyén, a társadalom és maga az állam. Sajnálattal tapasztaljuk, hogy különösen az utóbbi időkben az ötéves világháború káros befolyása alatt téves utakra siklott az emberek egyéni élete. Önzés, szeretetlenség, az anyagnak és az anyagi élvezeteknek túlbecsülése és ezzel szemben a lelkeknek, sőt bizonyos mértékben mindannak lebecsülése, ami az embert tisztább és ideálisabb légkörbe emel-

né, ime ez a jefenség, amellyel napjainkban lépten-nyomon találkozunk. Mintha az ember ellensége lenne önmagának s mintha szándékosan tépné le homlokáról a bábért, amellyel a teremtő keze ékesítette fel, úgy él és úgy viselkedik a mai nemzedék legnagyobb része. Aki az egyént a lefelé való törekvésnek ezen az utján megállítja és az önzés és alacsony érzések helyett szívébe a lelkiek szeretetét ülteti s ezzel közelebb hozza őt emberi méltóságához — az nagyobb jót gyakorol vele, mintha üres fénynek, kétes értékű földi csillogásnak ezer színével verné őt körül. És minden vallási megmozdulásnak éppen ez a jeladata. Főlegem a lelket a köznap hangulatok fölé és megtölteni a szívet az emberhez, a teremtés koronájához méltó vágyakkal és érzésekkel. Aki ezt megérti, az előtt a katolikus nagygyűlés a maga változatos programjával, észhez és szívhöz szóló motívumaival, egyszerre óriási jelentőségűvé válik.

És amilyen az egyén, olyan a társadalom. Ha megtörténnek az a csoda, hogy az egyéneket valami varázslatos erővel sikerülne egyik napról a másikra az evangélium alapján és Krisztus lelke szerint átförmálni, úgy ezt nyomon követné az a másik csoda is, hogy alapjában megváltoznék a társadalom képe és nem lenne rajta az a sok visszataszító vonás, amellyel most jelentkezik előttünk. Nagy politikusok, kiváló államférfiak, mély gondolkodású szociológusok évek óta fáradoznak azon, hogy társadalmi életünknek új irányokat jelöljenek meg, amelyek az emberiség biztonságosabb lépésekké alakíthatóvá válnak. Ime a titkok titka: visszavezetni az embert és vele a társadalmat a boldogság ösforrásához, a hithez és az általa hirdetett magasabb erkölcsi elvekhez. Tapasztalatból tudjuk, hogy a jó milyen lassan terjed, de ha egyszerre ezrek és ezrek állanak be az apostolok munkájába és ha ezen kívül újabb és újabb ezrek jópéldája ragadja meg a lelkeket, akkor az erkölcsi jónak a térfoglalása is egyszerre nagyobb méreteket fog ölteni és a társadalomnak szélesebb rétege hajol meg a keresztény tanok győzedelmes igazságai előtt. Ime, ez a következtetés is a katolikus nagygyűlések létjogosultságát bizonyítja.

De a nagygyűlések jótékony hatása kétségtelen az állami élet szempontjából is. A katolikus hit nem ismer nyelvi határokat. Krisztusnak a szeretetre vonatkozó parancsa szétterjed minden emberre

faji és nemzetiségi különbség nélkül. A régi római birodalomban is mindenütt, amerre Krisztus vallása elterjedt, békében és szeretetben éltek egymással a legkülönbözőbb népfajok, amelyek annak idején a római császár jogára alá tartoztak. Vajha, ez a kor köszön tene a mai emberiségre is, akkor a gyűlölködés helyét mihamar elfoglalná a szeretet és a háború vérzavaraitól sokat szenvedett emberiség mihamar megtalálná felzaklatott lelkének nyugalmát és életében úgy, amint a zsolttáros mondja, a béke és igazság megcsókolná egymást.

Abban a gondolatban, hogy ehhez a lelkiünk elé varázsolt magaslatos célhoz a mai napon összegyűlt katolikus nagygyűlés közelebb hoz bennünket, szívből üdvözöljük

mindazokat, akiknek e nagy esemény létrehozásában részük van. Meleg szeretettel köszöntjük a messze vidékekről hozzánk siető testvéreinket, akik e néhány napon át szívesen látott vendégeink lesznek. Üdvözöljük Arad város hatóságát, amely fenkölt gondolkozásra valló megértéssel lehetővé tette, hogy a gyűlés a tervezett impozáns keretek között megtartassék. Köszöntjük végül az aradi katolikus híveket és Arad város egész közönségét, amely nemcsak karját, de szívet is kitartha, hogy a nagy cél iránt való szeretetét megmutassa és a nagygyűlés sikerét ilyen módon a maga részéről is biztosítsa.

Ennyi megértés és ennyi jóakarat nyomán a nagygyűlés munkáját csak Isten áldása kísérheti.

Elnapolták a parlamentet.

Bratiannu miniszterelnök bizalmáról biztosította Vaitoiannu miniszter.

(Bucuresti, október 24.) A kamara ülésén Orleanu elnök bejelentette, hogy Micsadeji képviselő meghalt és kerületében új választásokat fognak kiírni. Madgearu a repülőgépgyárak tervezete iránt érdeklődött, egyben kérdést intézett a kormányhoz, hogy *hajlandó-e viselni a felelősséget az ostromállapot fenntartásáért és a hatonai diktatúráért*, amely a főváros lakosságára nehezedik. Az ostromállapot fenntartása törvénytelen és alkotmányellenes, mert az alkotmány értelmében az ostromállapot elrendelése csakis nemzeti veszedelem esetén, a parlament által megszavazott külön törvény alapján lehetséges. *Zeleanu és Joa nitescu* kisebb jelentőségű felszólalása után Victor *Moldoveanu* nemzeti képviselő az *utlevélpánama ügyében interpellált*. Vaitoiannu közlekedésügyi miniszter távozott a miniszteri székből — kezdte beszédét és kifejtette, hogy Vaitoiannu miniszternek éppen úgy le kell vonni a konzekvenciákat, mint azt Franasovici tette. Követeli, hogy a belügyminiszterium, sziguranca és rendőrség utlevéliratait három évig visszamenőleg terjesszék a parlament elé, mert a Petroul National panamája csak töredéke annak a panama-sorozatnak, amelyet három év óta az utlevélek körül miniszterek és más befolyásos egyének rokonai és protezsáltjai elkövettek. *Circulescunak* a bucaresti-i löszerraktárban történt tüzeset ügyében előterjesztett interpellációja után *Bratiannu* Jonel miniszterelnök válaszolt Madgearunak és Moldoveannak. Kijelentette a miniszterelnök, hogy *a kormány vállalja a felelősséget a bucaresti ostromállapot fenntartása miatt*. Ami az utlevélpánamát illeti — mondotta — ez egy szerencsétlen ügy, amelynek

minden részlete 24 óra leforgása alatt a nyilvánosság elé kerül. Sajnálja Franasovici lemondását, de ez nem volt szükséges, mint ahogy *nem követelhetik Vaitoiannu visszalépését sem, mert a miniszter az ő legteljesebb bizalmát bírja*. Végül közölte, hogy a kormány minden téren szabad kezét enged az igazságszolgáltatás lefolytatásának. A miniszterelnök válasza után Djuvara előadó felolvasta a trónbeszédre adandó választart tervezetét, majd az elnök *a kamara üléséül keddig elnapolta*.

A szenátus tegnapi ülésén Phe rekyde elnök közölte, hogy a galati kerület Vasiliu szenátor halála következtében megüresedett. Ezután zárt ülésen felolvasták a felirati válasz tervezetét és az ülésüket keddig elnapolták.

Kínában fellázadtak a kormánycsapatok.

(Tiencsin, október 24.) A kormánycsapatok egyik hadosztálya Pekingben fellázadt és a városkapukat elfoglalta, a táviróvezetéseket elvágta és a vasutakat megbénította. Csaokun, a kínai köztársaság elnöke ismeretlen helyre menekült. A fellázadt hadosztály parancsnoka Penjusiang tábornok, aki a fővárost teljesen hatalmában tartja, ma kiáltványt bocsájtott ki, amelyben bejelenti, hogy véget kell vetni a pusztító polgárháborúnak és azt is bejelenti, hogy konföderációt hívott össze a kormány és a felkelők részvételével. A tábornok csapatai Pekingben maradnak, mint a főváros helyőrsége a rend fenntartása és az idegenek megvédése érdekében. Az elnöki palotát körülvárva tartják. Penjusiang kínai tábornok személyének érdekessége, hogy római katolikus.

A kis gyermek tragédiája.

Egy előkelő uricsalád újszülött fiúgyermekének születése napján megvakult a házi orvos és a szülésznő gondatlansága következtében.

(Budapest, okt. 24.) Borzalmas tragédia érte a magyar főváros egyik előkelő uricsaládját. Fiatal házasság még, akik most várták első gyermeküket, szemük fényét, minden reményük beteljesülését. Szerdán végre beteljesüléshez közeledett a vágyuk. Azonnal elhívták a legközelebbi szülésznőt, a házi orvosukat és minden előkészületet megtettek a kis trónörökös fogadtatására. Nem sokára kicsiny fiúgyermek erőteljes hangja töltötte be a szobát. A szegény kis jószág bátortalanul pislogott, hogy körülnézzen ebben az új világban, amikor odalépett hozzá az orvos, hogy eleget tegyen a törvény parancsának.

A közegészségügyi törvény ugyanis előírja, hogy minden újszülött gyermek szemét fertőtleníteni kell. Ezért közvetlenül a szülés után fertőtlenítőt csepegtetnek az újszülött szemébe, hogy még a szülés előtt a szembe került baktériumokat elpusztítsák. A fertőtlenítő szert rendszerint a szülésznő hozza magával, mert orvos távollétében ő maga végzi a fertőtlenítést. Így történt ez most is. Az orvos elkérte a szülésznőtől a fertőtlenítőt, aki egy üveget adott át az orvosnak, amelyben állítólag egyszázalékos ezüst-nitrát volt. Amikor az orvos becsepegtette a szert, a szerencsétlen újszülött erősen sírni kezdett, de ez így szokott lenni mindig és senki sem gyanakodott. Az orvos, meg a szülésznő, mikor elvégezték a dolgukat, elmentek és a boldog anya végre a karjai közé vehette első gyermekét.

Másnap az orvos ismét ellátó-

gatott a családhoz és ijedten kossatálta, hogy az újszülött szemei erősen hurutosak.

Azonnal gyanus lehetett neki a dolog, mert magával vitte azt az üveget, amelyben a fertőtlenítő volt. Első útja a Nádor-utca 24. szám alatti „Aranykereszt” gyógyszertárba vezetett, ahol azonnal adta át a gyógyszert, hogy alaptapsák meg összetételét. A vizsgálat s eredménye nagyon szomorú volt:

a gyógyszeres üvegben egy százalékos helyett tízszáza-

Megvizsgálják Frohreich elmeállapotát.

Súlyosan terhelt családból származik Egyedi Artur gyilkosa. Január végén lesz az Egyedi gyilkosság főtárgyalása.

(Sopron, okt. 24.) Az egyedi borzalmas gyilkosság ügyében a nyomozó hatóságok teljesen befejezték munkájukat. Az ügy aktái és a jegyzőkönyvek Sopronban vannak a királyi ügyészségen. A vizsgálóbíró e héten szintén befejezi munkáját, úgy hogy az egyedi gyilkosság aktája részletes jelentésekkel együtt a soros ügyész kezébe kerül. A tárgyalás körülbelül január végén, február elején lesz.

A gyilkos még mindig a fogházigazgató által előírt és megszabott program szerint él. A felügyeletével megbízott örök azonban napról-napra csak azt jelentik az igazgatónak, hogy Frohreich lelkivilága megrendültnek látszik és viselkedése sem tökéletes. A hatóságok különben már napok óta attól tartanak, hogy Frohreich

lékos ezüst-nitrát volt. Kétségbeesetten rohant vissza az orvos a mit sem sejtő fiatal szülőköröz és azonnal intézkedett, hogy a csecsemőt a szemészeti klinikára szállítsák. Hiába volt a tanárok minden fáradozása, egyebet már nem csinálhattak, mint megállapították, hogy

az újszülött fiúgyermek mind örökre megvakult.

Az orvos magánnyomozása megállapította, hogy a szülésznő nem gyógyszerésztárban, hanem drogeriában csináltatta meg a gyógyszer. A család természetesen nem csak a szülésznőt, hanem az illető droguistát is följelenti, mert drogeriában még tartani sem szabad mérgeket, nem pedig kiszolgáltatni. Hír szerint a házi orvos ellen is megindítják az eljárást.

A nagy hullámot fölvert gyilkosság legapróbb részleteit is lefolytatták és minden momentumról jegyzőkönyvet vettek fel. Az ügy most már megszünt szenzáció lenni. A nagy nyilvánosság számára most már az ügy véglegesen lezárul és következik az anyag feldolgozása. Ha azonban Frohreich lekiállapota megrendül és elméje elborul, akkor az ügy aktái hamarosan irattárba kerülnek.

Gelei körorvos, Kis Béla körjegyző és a csornai járás főszolgabírója ellen folyik a fegyvelni eljárás. Ők azonban, értesülésünk szerint, mindaddig nem foglathatják el hivatalukat, míg az ügy részletei nem tisztázódnak. Ez pedig csak elsőbírósági ítélet után fog megtörténni.

HOGY ALL A LEJ?

1924. október 24.-én 100 lejért adtak:

Nálunk:

2.88 svájci frankot,

10.40 francia frankot,

42.500 helyi magyar koronát,

39.500 osztrák koronát.

Zürichben 2.9550 frankot

Parisban 10.85 frankot

Newyorkban 57 centet.

— A Bethlen-kormány állása. Budapestről jelentik: A kisgazdák ma tovább folytatták tárgyalásukat a Bethlen miniszterelnökkel való megegyezés kérdéséről. A megegyezés feltételeit többek között négy miniszteri tárca nekik való átengedésében állapították meg. Ezek a népjóléti, a belügyi, a földmivelésügyi és a pénzügyi tárcák volnának.

TARCA

Én és a színésznő.

Irta: Csermely Gyula.

Pozsonyban történt, úgy körülbelül hét-lusztrommal ezelőtt. Hetedéves gimnázista voltam, de színházba nem jártam, mert a pozsonyi színház akkor még német volt. Nem is ösmertem a színésznők közül csak egyet, de ebbe aztán fűlig voltam, sőt tarkóig. Hogy befejezzem a mondatot: szerelmes. És hogy életem történetének egy adatával is szolgáljak, hát megírom, hogy szerelmeim sorrendjében ez — a harmadik volt.

Gyerekként voltam és harmadszor szerelmes! A harmadik szívügyhöz tehát hamarabb jutottam el, mint a harmadik végigsziított szivarhoz! Vagyis: jobban győzte lelkem a szerelmet, mint testem a szivart, a nikotint.

Notandum: tizenhétéves koromban. Ma — más az arány szivar és szerelmek között.

No de térjünk már a dologra, ideje is. Az illető színésznő magyar lány volt, de idegen oltáron áldozott, a német Thália papnője lelt, így került egy szezonra Pozsonyba, hová magával hozta az anyját meg a húgát is.

Ez utóbbi, nyolcéves kis arany pötty, már nem tudott magyarul egy kukkot sem, de mert azt akar-

ta a ménje, hogy tanuljon, hát diákot keresett hozzá, aki tanítsa.

Tanáromhoz fordult — most jrt eszembe, szép férfi is volt, va gyonos is, — és tanárom engem ajánlott: így kerültem a művésznő házába azaz hónapos szobáiba... kettő volt.

Asszonyosan érett, kíváncs, telt idomu nő volt és harmadszor nyílt a szívembe, amit szerelemnek nevez a magyar nyelv.

Magától értetődik: legelső óhajok az volt, tudja meg, az eszményképem, a művésznő, hogy gyönyörűnek, csodásnak találom. De ne higgyék, hogy verseket faragtam: a gyalogjáró prózához fordultam.

Fordítási gyakorlatokat írtam tanítványom irkájába, csupa tömmondatot. Ilyeneket például, mint: A művésznő szép. A művésznő bájos. Emilia (ez volt a keresztneve) elragadó, isteni.

Mert abból indultam ki, hogy tanítványom is majd úgy tesz, mint minden kis tanítvány a világon, hogy megmutatja a családban a nagyoknak, ma ez volt a lecke, ma az volt. Ma a művésznőt tanultam, hogy bájos, ma a színésznőt tanultam, hogy hódít. S így ideálom megtudja, ha csak közvetve is, hogy őt milyennek találom... ah, csodásnak!

Gimnázista fífikám nem csalt meg: nemcsak megtudta a művésznő, hogy én milyennek találom (ah, csodásnak), de még értsem-

re is adta, írásban, hogy véleményemre cseppet sem haragszik.

Írásban adta, úgy van. Mert, hogy másnap dobogó szívvel, átnéztem tanítványom irkáját, vörös tintával írva egy szót láttam ragyogni a papiroson. Az utolsó tónondat alatt, mely így hangzott: A művésznő fenomen.

Há: gimnázista csacsiság volt, hogy ilyen idegen szavakat használtam nyolcéves leánykának írt leckében — blöde Jugendesel volt, hogy Heine szavait idézzem — mégis azt írta alá a művésznő vörös tintával és aláhuzva: kitűnő!

Vagyis kegyesen fogadta a bókmat: az enyémet... óh mámor, óh kábulat! A pozsonyi főispán akkor Lipótrendet kapott a királytól, de én boldogabb voltam, mint a főispán.

Új leckék következtek, ilyen hangulatos mondatok például: A művésznő babérrödöt érdemel... a művésznő a mi színházunk csilága és az új leckékre új osztályzatok jöttek. Hol jeles, hol nagyszerű, sőt egy bravo is piroslott a szemembe. És sem az aláhuzás nem hiányzott, sem a felkiáltójel.

Amint az eddigiekből látható, a mondatokban, amiket közöltem, a művésznő volt az alany és a bók az állítmány: most, hogy meg akartam neki vallani, hogy imádom, olyan mondatokat írtam a füzetbe, bódultan és remegő kézzel, melyekben én voltam az

alany, ami a lelkemben forrt, volt az állítmány és a művésznő, az isteni, volt az objektum. Így változnak a szerepek, nemcsak az életben, de a nyelvtani leckékben is.

Ilyen gondolatok izzottak az agyamban és ilyen mondatok kerültek ki a tollamból:

A tanító imádja tanítványának ménjét, a művésznőt. A tanító szíve csak egy nőt ismer, az isteni művésznőt. A tanító remény, és kétség között van, mert nem tudja... s a többi, s a többi.

Másnap, óh fekete másnap! A művésznő válaszolt: tüzipros tintával írt, de mit írt? Kód-fátyolos szememmel ezt olvastam valóimásom alján:

Az írásban van pont és van vessző, van kérdő és felkiáltó és gondolatjel, de kacagójel, fájdalom, nínosen.

És hogy teljes legyen a tragédia, még mi történt? Másnap az én tanárom az a szép ember, ki philosophia propedeutikát tanított, kajánul arról kezdett beszélni, hogy az írásjelek és az abszolút logika között valami bizonyos, bár távoleső kapcsolat van. És hogy érdemes lenne utánajárni az oknak, miért van pont és van vessző, miért van kérdő és gondolatjel csak kacagójel, nincs semmi-féle írásban?!

Igy végződött az én harmadik szerelmeim, melynek hősei voltak. én és egy színésznő.

Katolikus nagygyűlés Aradon.

Megérkezett a vendégek és küldöttek jórésze. — A szombati gyűlések és ünnepek programja.

(Saját tudósítónktól.) A máskor oly csendes aradi minorita rendház most ugyancsak megelevenült. Fogatok és autók állanak meg a főteri kis kapu előtt: püspökök, kanonokok, prelátusok, magasrangú egyházi és világi méltóságok érkeznek egymásután, a hosszú folyosó visszhangzik a lépések zajától és minduntalan feltűnik egy-egy piros öves tovasiető pap aktacsomókkal és jegyzetekkel a kezében. Katolikus nagygyűlés kezdődik holnap, mintegy hatezer idegen katolikus hívő érkezik Aradra, rengeteg előkelő vendég és ezeket mind el kell szállásolni. Most folyik az utolsó lázas munka, hogy ezt a grandiózus katolikus ünnepet minél impozánsabbá tegyék. Az óriási gépezet, amely az ünnepséget előkészíti, pompásan működik, minden bizottság tudja a feladatát, sehol semmi zökkenő. Ma délután már egész csomó érdekes és ismert résztvevő érkezett Aradra. Délután négy órakor jött Várad felől Bjelik Imre püspök. Este pedig gróf Majláth Károly Gusztáv erdélyi püspök érkezett meg. Dr. Jonescu államtitkár, aki a kultuszminisztert képviseli, már Aradra jött, a cluj-i vonattal érkeztek dr. Gyárfás Elemér volt főispán, a Katolikus Népszövetség alelnöke, szecsy-Jocksmann Ödön volt alispán, megjött dr. Jakabffy Elemér volt országgyűlési képviselő, dr. Markovits Manó volt főispán és még igen sokan. Az esti vonatokkal rengetegen érkeztek különbözők, ugyyszólván a bejelentett idegeknek nagyrésze már megérkezett, csupán holnap reggelre várják a távolabbi Székelyföldről jövő vendégeket. Tájékoztató leközöljük a szombati ünnepek programját, amely a következő:

Reggel 9 órakor: Veni Sancte, csendes szent mise a minoriták templomában, mondja: Pacha Ágoston apostoli kormányzó, Temesvár. Mise alatt az aradi templomi énekkar énekel.

A délelőtti nagygyűlés.

Délelőtt tíz órakor a Kulturpalota nagytermében a Népszövetség közgyűlése. 1. Pacha Ágoston a csanádi egyházmegye apostoli kormányzója megnyitja a nagygyűlést. Üdvözi a püspöki kart, a

kormány képviselőit és a megjelenteket. 2. A kormány képviselőjének és a püspöki kar válasza. 3. Dr. Gyárfás Elemér alelnök a Népszövetség nevében üdvözi az egybegyűlteket és megnyitja a közgyűlést; indítványozza a pápa és a király távirati üdvözlését. 4. Dr. Zombory László ügyvezető igazgató évi jelentése a Népszövetség működéséről. 5. A számvizsgáló bizottság jelentése. 6. Választások. 7. Ünnepi beszéd, tartja: P. Trefán Leonárd. 8. Elnöki zárószó. Pápai himnusz. — 1 órakor: Ebéd különböző helyeken.

Hitbuzgalmi szakosztály ülése.

Délután 3—6-ig, a vármegyeház nagytermében a diszelnök: Majláth G. Károly gróf, erdélyi püspök. 1. Elnöki megnyitó tartja: P. Trefán Leonárd a hitbuzgalmi szakosztály elnöke. 2. A Mária-kongregációnak jelentősége az egyesületi életben. Előadó: P. Olasz Péter S. J. Szatmár. 3. A népmiszsiók és bucsujárások. Előadó: Oláh Dániel főesperes. Kézdiszentlélek. 4. A sajtó hatása és a hitélet. Előadó: Dr. Lestyán Endre prépost, Nagyvárad. 5. Az Oltáregyesületek újjászervezése. Előadó: Dr. Lakatos Ottó volt minorita rendfőnök, aradi plébános. 6. A pasztoráció modern útja. Előadó: Dr. Jakubek István filozófiai tanár, Gyulafehérvár. 7. A népének jelentősége a hitéletben. Előadó: Dr. Inczédy-Jocksmann Ödön ny. főispán, az Országos Daloszövetség elnöke, Nagyvárad.

Szociális szakosztály ülése.

Délután 3—6 óráig a városi háza nagytermében, a diszelnök: Bjelik Imre püspök, apostoli kormányzó Nagyvárad. 1. Elnöki megnyitó mondja: Balázs Ferenc prelátus-kanonok elnök. 2. A vetítógép és film szerepe egyesületi életünkben. Előadó: Dr. Lestyán József főgimn. tanár, Gyulafehérvár. 3. A cseléd-kérdés. Előadó: Özv. Személyi Kálmán, Nagyvárad. 4. Népszövetségi ifjusági körök jelentősége. Előadó: Biró Lajos főgimn. tanár, Udvarhely. 5. A kath. Népszövetség és a közegészségügy. Előadó: Dr. Prohászka László, Arad. 6. A gyermek tisztelete. Előadó: Dr. Gyárfás Elemér a Kath. Népszövetség alelnöke, Dicsősémmártor.

Hangverseny a kulturpalota nagytermében, amelynek műsora a következő:

Este fél 7 órakor. 1. Ének: előadja a Temesvári Magyar Dalárda Gokler Antal karnagy vezetésével. 2. Lelő: „Spanyol szimfónia” Hegedü szólo: előadja Kouba Paula zenetanárnő Kolozsvár, zongorán kíséri: Rezik Károly a kolozsvári magyar zenekonzervatorium igazgatója. 3. M. Lévy Ilonka operaénekesnő, Kolozsvár, énekel, zongorán kíséri: Rohonczy Mária, Kolozsvár. 4. Tschairowsky: „Rococo variációk” cellón előadja: Rezik Károly, kíséri a kolozsvári zenekonzervatorium zenekara. 5. Ének: előadja a Temesvári Magyar Dalárda. 8 órakor: A népszövetségi helyi tagozatok kiküldötteinek társas vacsorája.

HIREK

— A pápa tiltakozik a Vatikáni francia követőség feloszlatása ellen. Londonból táviratozzák: A Daily Telegraph jelenti Rómából, hogy a francia kormánynak a vatikáni követőség megszüntetésére vonatkozó határozata pápai körökben kínos feltűnést keltett. A pápa ünnepélyesen tiltakozni fog, ha a kormányintézkedést végrehajtják. Kiemelik, hogy a vatikáni követőség több előnyt biztosít Franciaországnak, mint a Vatikánnak.

— Az agrár-ellenőr Aradon, Petri búcesteri földművelésügyi vezérigazgató tegnap Aradra érkezett, hogy a megyei földreform-panaszokat meghallgassa. A vezérigazgató Georgescu prefektussal kiutazott Mácsa, Simánd és Curtici községekbe, ahol meghallgatta a földreform elleni panaszokat, jegyzeteket készített és a parasztságnak megígérte, hogy ügyükben interveniál a miniszteriumban. A vezérigazgató ma visszaérkezett Aradra, azonnal tovább utazott Bucarestbe és kilátásba helyezte, hogy rövid idő múlva ismét eljön és akkor huzamosabb időt tölt a megyében.

— Kisebbségi kívánságok a népszövetségi ligák előtt. Londonból jelentik: A népszövetségi ligák uniója most tartotta közgyűlését Londonban 23 nemzet képviselőinek részvételével. A magyar külügyi társaságot Paikert Alajos és Póka-Pivny Béla képviselték a közgyűlésen. Paikert a közgyűlésen nyolc magyar javaslatot terjesztett elő kisebbségi, gazdasági és kulturkérdésekről. A javaslatokat az Unio főtanácsa elfogadta és a tavaszi nagygyűlés elé fogja terjeszteni. A javaslatok kéri a népek örendelkezési jogának kodifikálását, a kisebbségek védelmi eljárásának szabályozását, a Népszövetség tanácsa a kisebbségeket védő állambeválasztását, felhívás kiadását a kormányokhoz, hogy lépjenek közbe a Népszövetségnél a kisebbségek érdekében és kerjék fel a nemzetközi jogegyesületet a kisebbségi jogok kodifikálására. A Londonból Budapest-

re visszatérő magyar delegátusok utközben találkoztak a Boulogneból Párisba utazó Herriot francia miniszterelnökkel, aki meghívta őket különvonatába és egy óra hosszat beszélgetett velük. Később Painlevé, a francia kamara elnöke és Borel, a radikális párt alelnöke is hosszasan tárgyaltak a magyar kiküldöttekkel.

— Áthelyezett sziguranca-főnök. Biciola György timisoarai sziguranca főnököt a belügyminiszter Besszarabiába helyezte át.

— Ujabb zavargások Braziliában. Newyorkból táviratozzák: Rio de Janeiróból érkezett hírek szerint Braziliában ismét komoly zavargások törték ki.

— Iskolavizsgálat Aradmegyében. Ma Georgescu János aradi prefektus, dr. Lázár Gusztáv subprefektus, Paplica timisoarai csendőrpáncsnok, Angheliescu radi csendőrzáza des, Petrutiu megyei főjegyző, Ileana, az államépítészeti hivatal vezetője, Cristea tanfelügyelő és Tritthaller építész aotón kiutaztak a sebisi és halmgyvi járásba, ahol az építő iskolákat vizsgálták felül. A vizsgálat vasárnap este tér vissza Aradra.

— Halálozás. Özvegy Róth Károlyné ismert aradi uriaszoay pénteken hajnalban Aradon elhunyt. Temetése 26-án délelőtt lesz az Ecaterina Teodoriu (Heim Domonkos-uca) 1. számú házból.

— Idegen munkások bejelentése. Az aradi állambiztonsági hivatal felhívja az aradi gyárak, vállalatok vezetőit, hogy tíz napon belül jelentsek be az idegeneket ellenőrző ügyosztálynál az ott dolgozó idegen állampolgár-munkásokat. A bejelentésben fel kell sorolni a munkások neveit, utleveleik számát, tartózkodási engedélyük számát és hogy utleveleiket melyik hatóság állította ki. Aki a bejelentést elmulasztja, az idevonatkozó rendeletek értelmében a legstílyosabban lesz büntelve.

— Hatósági orvosok vizsgálja Aradon. Az aradi egészségügyi felügyelőségen tegnap a következő biharmegyei orvosok vizsgáztak: Hermann Jakab (Gurbedin), Ohlbaum József (Ginta), Sávör György (Sambasag), Ernest Mór, Waldmann Albert, Verzar István, Marosi Antal, Barna Armin, Ertler Mór, Rác Maxim, Simon Gyula oradea-marei (nagyvárad) orvosok. A mai napon pedig a következő temesmegyei orvosok állottak a vizsgáztató bizottság előtt: Fogarassy Zoltán (Nagykevermes), Krizanic Miklós (Német-szentpéter), Láner Miklós (Kisbecskerek), Gelléri Sámuel (Ság), Rieder Vilmos (Sacaler), Kovács Ede (Remete), Albetz Viktor (Sarmata), Stein Bernát (Csákova), Lesz József (Foha), Jávör Béla (Jebel), Fischer Ágoston (Detia.)

— Orvosi hír. Dr. Erdős Sándor, a berlini klinika volt orvosa, bőrgyógyászati, venerologiai és urológiai rendelését megkezdette Arad, Str. Eminescu 6. sz. alatt (Deák Ferenc-uca). Vadászkuirttel szemben. Rendel délután 3—5-ig.

A kath. kongresszus tagjainak figyelmébe!!

Erdély legnagyobb óra- és ékszerüzlete

GRALLERT J. és FIA

ARAD, Bulevardul Regina Maria (Andrássy-ter) 8.

Emlék- és ajándéktárgyakban óriási választék! —: Dicső árak!

Bársonyok:

Biberettek:

Silskin plüschök:

Szövetek: Selymek:

Legnagyobb választékban és legolcsóbb árban kapható a volt

(MISSIR)

Au Printemps

női divatáruházában, ARAD.

— **Gazdát cserél az aradi Fehér Kereszt szálló.** November elsejével új bérlő veszi át az aradi Fehér Kereszt szálló vezetését. Láng Imre, az eddigi bérlő szerződését a még hátralevő idő tartamára átruházta egy regátbéli szállótulajdonosra, aki november elsején lép bérleménye birtokába.

— **Házasságok.** Talánci Ottó és Hehs Magda ma délután fél 6 órakor tartják esküvőjüket az aradi Minoriták templomában.

Szida Terike és Nagy Kálmán ma, október 25-én este 7 órakor tartják esküvőjüket az aradi Minoriták templomában. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Meghívó.** Az aradi női szabóiparosok szindikátusa 1924. október 26-án, vasárnap délelőtt 10 órakor igen fontos tárgysorozattal közgyűlést tart az Ipartestület termében, melyre minden női szabó iparost (ha még nem tagja is a szindikátusnak) meghívja az Elnökség.

— **Kongresszusra érkeznek legolcsóbban** Strasser divatruházában vásárolhatnak Aradon, a luteránus templommal szemben.

— **Parlow Kathleen** hegedűművésznről csak szuperlatívuszban lehet beszélni és mégis éppen az ő egyszerű, finom és mesterkéletlen lényéhez úgy nem illenek a fellengzős kifejezések. A játéka maradandó mély benyomást kelt s a véget nem érő ünnepeket, melyben részesült, mindenkinek a szívéből jött.

— **A timisoarai uccai dráma fordulata.** A timisoarai vizsgálóbíró ma kihallgatta Schamberger Mici varróleányi, aki, mint ismeretes, agyonszurta Polgár Irmát. A leány elmondta, hogy Polgár Irma előbb egy borszonnal rávágott és ezért szurta le vetélytársnőjét. Ötvös Géza, Polgár Irma vadházastársáról, akit előbb a rendőrség őrizetbe vett, később azonban szabadlábra helyezett, kiderült, hogy körözött szélhámos. A rendőrség letartóztatási parancsot adott ki ellene. Ötvös azonban ismeretlen helyre szökött.

— **Nobel-díj egy német professzornak.** Stockholmból jelentik: A fiziológiai orvostani Nobel-díjat Eindhoven leideni német orvostanárnak télték oda.

— **A fiu megbocsát.** Néhány nappal ezelőtt mint ismeretes megrenjtő gyilkosság történt Lipova községben. Ádám János lippai gazdálkodó itt as állapotban tért lakására, ahol fia Ádám János szemrevéltést tett ezért apjának. Szóváltás keletkezett, amelynek folyamán Ádám kaszát ragadott és fiára rohant. A fiatalember kivette kezéből a kaszát, mire az apa a szomszédszobából kést hozott és felvágta fia hasát. A fiu véresen összeesett. A csendőrség letartóztatta a gyilkos apát és az ügyészség fogházába szállította. Ezután megkérhető jelenet következett be. A halálosan sérült fiu halála előtt néhány órával magához kérette Micsa Augustin csendőrmestert és közölte, nem kívánja apja megbüntetését, s kéri apja szabadlábra helyezését. A fiu még aznap este meghalt és az ügyészség ma szabadlábra helyezte a megtört apát.

Drámát legjobban Shakespeare irt; de poloskát egyedül LÓVAS irt. Arad, Str. Oituz (Illés-u.) 111.

LEGUJABB

Frohreich megbetegedett a fogházban.

(Sopron, október 24.) Dr. Frohreich Ernő, Egyedi Artur gyilkosa a fogházban megbetegedett. A gyilkost felgyógyulása után Budapestre szállítják és a gyűjtőfogház mellett levő megfigyelő inté-

zetben vizsgálják meg elmeállapotát. Frohreich lelki egyensúlya teljesen megrendült. Állandóan sirva könyörög gyermekéért. Valószínű, hogy hétfőn fogják Budapestre szállítani.

Ludendorff — német képviselőjelölt.

(Berlin, október 24.) A nemzeti párt mai ülésén elhatározta, hogy a választásokon Ludendorff tábornokot és Tirpitz tengernagyot is felléptetik. A párt elnökségéről

Hergt lemondott és ideiglenesen elnöknek Winkler képviselőt választották meg. A pártkörökben úgy vélik, hogy végleges elnöknek Tirpitzet választják meg.

Cziffra Géza Bécsből Párisba szökött.

Az aradi származású író félmilliárd osztrák koronát sikkasztott. Humbug volt az általa alapított filmvállalat.

(Saját tudósítónktól.) Szép karriert futott meg rövid idő alatt egy tehetséges, Aradról elszármazott poéta és most ennek a karriernek szomorú állomásáról ad hírt egy bécsi távirat. Mindenki ismerte Aradon Cziffra Gézát, több verses és novella kötet tehetséges szerzőjét. A fiatal poéta már Aradon is kísérletezett mozgófénykép-laboratorium berendezésével, de csak a labororium szerényen felszerelt irodájának berendezéséig jutott el. A film iránti szeretet és az érvényesülés után való vágyakozása Bécsbe vitte Cziffra Gézát, aki tavaly Kertész Mihály, a Sascha filmgyár magyar származású főrendezője mellett helyezkedett el, mint segédrendező. Cziffra Géza azonban nem elégedett meg a segédrendezősséggel és elhatározta, hogy önállósítja magát. Saját filmgyárat létesít és elsősorban Swift híres regényét „Gulliver utazásai”-t viszi filmre. „Renaissance” címen alapította meg önálló film-

vállalkozását és több tőkessel sikerült elhitetnie, hogy nagyszabású filmet készít elő. A film elkészítésének finanszírozására konzorciumot hozott össze, amely 500 millió osztrák koronát bocsájtott Cziffra Géza rendelkezésére. Cziffra színészeket szerződtetett, összehajlította a film meséjét és megkezdte a felvételeket. Azonban, mint most utólag derült ki, Cziffra a lejátszott jeleneteket nem vette fel, mert olyan géppel „kurbilizott”, amelyben nem is volt nyersfilm. Közel hat hónapig bolondította így tőkéseit, amíg most végre kiderült, hogy Cziffra a jeleneteket fel sem vette és a rendelkezésére bocsájtott pénz jelentékeny részét a maga céljaira költötte el. Amikor a tőkések Cziffrát felelősségre vonták, előbb erőlyesen tiltakozott a vád ellen, másnap azonban mégis megszökött és utját hír szerint Páris felé vette. A károsultak eddig még nem tettek feljelentést Cziffra Géza ellen.

— Könyvek félárban Kerpelnél.

— **Tolvaj házmesterné.** Weisz Árpád Aradon, a Marasesti (Kossuth) uccában lakó kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakásából 6000 lej értékű fehérműt ellopják. A rendőrség letartóztatta Boros Károlyné házmesternét, akinek zerindi lakásán megtalálták a lopott holmik egy részét.

Az ellopott sláger.

(Bécs, okt. 25.) Sablonos sorra az operetteknek, hogy egy-két szezonon át mindenütt dudolják a sláger-számokat, azután elfelejtik. A háború előtt, 1910-ben a magyar operettszínpadokat Lehár Ferenc diadalmas sikerű Cigányszerelem című operettje uralta. A melódiák régen feledésbe mentek, maga Lehár is újabb sikerekkel járult hozzá ahhoz, hogy a nagyközönség a Cigányszerelem bájos melódiáit elfeledje. A közönségnek ezt a feledékenységet használta fel Fall Richard, Fall Leonak öccse, hogy „megkomponálja” a szezon legnagyobb slágerét, a Katharinát, amelyet ma nosontalan lehet hallani neincsak Bécsben és Berlinben, de Budapes ten, Prágában, Pozsonyban, Aradon, egyáltalán mindenütt, ahol az emberek táncolnak. Néhány nap előtt kezembe került a Cigányszerelem zongorakivonata. Sorban fütyülni kezdtem a rég elfelejtett magyaros motívumokat, míg végre ráakadtam a „Kis kezembe hajlós csipke rózsák...” kezdetű allegretto moderato tempójú csárdásra. Fall Richard csak a tempót változtatta meg és így megcsinál-

ta az évad legnagyobb slágerét, a legdivatosabb one stepet. Ez a Katharina alapozta meg az addig ismeretlen Fall Richardnak világhírét. Minden laikus megállapíthatja azonban, hogy az idézett Lehár-csárdás és a Katharina csak a refrénekben különböznek egymástól. — Érthetetlen, hogy Bécsben, ebben a kimondott zenei metropolisban még senki sem mutatott rá arra, hogy az évad legnagyobb slágere tulajdonképpen közönséges plágium. Ezért a Közlöny bécsi szerkesztője ezeken a hasábkon kénytelen Fall Richard ellen a plágium vádját emelni, mivel ilyen szemérmetlen módon még sohasem sajátították ki másnak szellemi termékét. Éppen a Katharina nagy népszerűsége miatt szükséges ezt a plágiumot leleplezni. (Szemere Pál.)

Trafikok válsága.

(Saját tudósítónktól.) A trafikok körében általános a panasz, hogy képtelenek megélni abból a csekély jövedelemből, amit a dohánytőzsde hoz. A monopóliázgatóság a csak dohányárknak eladá sával foglalkozóknak hat százalékos jutalékot fizet, míg azok, akik a dohány eladásán kívül mást is árúsítanak, három százalékos jutalékot kapnak. Mindkét esetben oly csekély a jövedelem, hogy a trafikok képtelenek megélni és ennek tudható be, hogy szinte egymásután zárnak be a trafikok. Aradon a nyár óta négy dohánytőzsde huzta le örökre a rollóját és jellemző, hogy ma már senki sem töri magát azután, hogy trafikjogot kapjon. Bármilyen nagy forgalmat is csináljon a trafikos, ez még mindig nem elég ahhoz, hogy tisztességes jövedelemre tegyen szert, a horribilis adók, házbérek mindent elryelnek. Összehasonlíthatatlanul súlyosabb a helyzetük a kimondottan dohányneműek árúsítóinak, mert ezeknek más cikkeket nem szabad árúsítaniok, a szatócsok és kocsmárosok pedig csak vendégeik kedvéért tartják a trafikot és itt nem jön számításba a minimális háromszázalék, amire még költségeik is vannak, úgy, hogy legtöbb esetben a három százalék is leolvad egyre. Egyszer már indítottak mozgalmat a trafikosok, hogy a monopol emelje fel a jutalékokat, de az akció eredménytelen maradt. Most, értesülésünk szerint ismét mozgalom van keletkezésben, amely ezuttal is arra irányul, hogy az állam a százalékokat emelje. Ha ezuttal is meddő marad a kísérlet, úgy el lehetünk készülvén arra, hogy a dohánytőzsdék sorra lehuzzák rollóikat.

— **Csempészéssel vádolt timisoarai ékszergyáros.** Ma a pénzügyminiszteriumból leirat érkezett a timisoarai ügyészséghez, amelyben kéri, hogy visszaeső csempészés bűncselekménye címén indítsanak eljárást Goldmann Simon timisoarai ékszergyáros ellen. Goldmann ugyan is briliánsokat csempészett át a határon. A vámbíróság az ékszergyárost 335 ezer lej pénzbírsággal sújtotta. Az ügyészség már a mai napon megindította a bünvádi eljárást.

Az aradi

Apollo színházban

szombat, vasárnap, hétfő és kedd

VÉRZŐ

ARÉNA

A szezon legnagyobb cirkusz filmje. A hős torreadorszerében a legszebb mozi színész

Rodolpho Valentino.

Férfi télikabát szövetek, átmeneti raglán kolmék, női **velourok**, posztók télikabáttra, mélyen leszállított árban lesznek elárúsítva az

ORIENT

divatruházában
Arad,
Strada Alexandri
(Salacz-u. sarok)

Vaitoianu tábornok öngyilkosságának drámai részletei.

A miniszterelnök az utlevélpánamisták ellen. — Ujabb bűnösöket tartóztattak le.

(Bucuresti, október 24.) Az utlevélpánama ügyében tegnap befolyásos személyiségek léptek közre Bratianu Jonel miniszterelnök-nél és az eljárás enyhítését kérték tőle. A miniszterelnök a közbenjáróknak a következőket monddta:

— Az igazságszolgáltatás útját nem lehet megállítani. A kormány nem vállalhat semmitéle közzséget ilyen cselekményekkel. A vétkesek viseljék el cselekedeteik következményeit.

Izgalmas letartóztatás.

Jelentettük, hogy Vaitoianu Sándor tábornokot az elmúlt éjszaka letartóztatták, mire a tábornok öngyilkosságot követett el. Az izgalmas jelenetről mai tudósításunk az alábbi újabb részleteket közli:

Az elmúlt éjszaka egy óraker fejeződött be az előzetes vizsgálat és ekkor jelentette ki Dumitrescu főügyész Vaitoianu Sándor tábornok előtt, hogy a felmerült súlyos vádpontok alapján előzetes letartóztatásba helyezi. Sápadtan és szólanul hallgatta végig a tábornok a határozat felolvasását. — Majd Dristorianu vizsgálóbíró a tábornoktól kérte, hogy a nála levő tárgyakat, mint az ilyenkor szokásos, szolgáltatassa át neki. A tábornok úgy tett, mintha a felszólitásnak engedelmesskedne és a zsebeibe nyult. Előbb egy cigarettatárcát nyújtott át, majd egy másik tárgyat vett elő, amelyről egy pillanat múlva kiderült, hogy revolver. A tábornok revolverrel a jobbujában rákiáltott a vizsgálóbíró szobájában tartózkodókra:

— Ha közeledni mertek hozzám, mindenkit agyonlövök!

A tábornok öngyilkossága.

A szobában nagy pánik lett urrá. Mindenki védelmi állást keresett és a butorok mögé bujt. A mikor a vizsgálóbíró visszanyerte hidegvérét, a tábornok felé közeledett és ki akarta csavarni a kezéből a revolvért. De ebben a pillanatban a tábornok a revolvért maga felé fordította, gyenge dörrenés hallatszott, a tábornok végigzuhant a földön és a melléből patkzott a vér. Néhány másodperc múlva már valóságos vértócsa volt a tábornok körül. Az eszmélet vesztett tábornokot a dívánra fektették, majd a mentők első segélye után kórházba szállították. A tábornokot több orvostanár is megvizsgálta és megállapították, hogy a golyó a szív fölött, a szivburoktól balra haladt át és hátul a lapocka tájékán jött ki. A golyó nem sértett nemesebb részeket, csak az izomrostokat bántotta súlyosan. A seb nem életveszélyes, de a nagy vérvesztés a tábornokot legyöngítette. Miután megállapították, hogy a tábornok szállítható, elvitték a vácarestii fogházba és a fogház körtermében ápolják.

Ujabb letartóztatások.

A vádtanács még nem hagyta jóvá Vaitoianu tábornok és Geor-

giu Haralamb, a Petrolul National letartóztatott igazgatójának letartóztatását, miután a tábornokot súlyos állapot miatt eddig nem haltathatta ki. A vádtanács döntése azonban még ma megtörténik és az utlevélpánamában a vizs-

gálatot még a hét végéig befejezik. Beidézték kihallgatás végett a Petrolul National igazgatóit és alapító tagjait is.

Tegnap az a hír terjedt el a kamarában, hogy egy ellenzéki képviselő, aki szintén részese az utlevélpánamának, Párisba szökött. Bratianu miniszterelnök különben ma Vaitoianu Artur közlekedésügyi miniszterrel hosszabb megbeszélést folytatott és a miniszteri teljes bizalmáról biztosította.

Leszállították

a gyilkos építési rajzoló büntetését.

A temesvári ítélőtábla nem gyilkosságban, hanem szándékos emberölésben mondotta ki bűnösnek. Tizenöt év helyett hétevi fegyház.

(Saját tudósítónktól.) A temesvári királyi ítélőtábla egymásután tartja meg az aradi nagy bűnügyekben az elsőfoku bírói ítélet ellen benyújtott felebvezések tárgyalását. Tegnap — mint jelentettük — az aradi vasúti karambol ügyében hozott az ítélőtábla szabadráhhelyező döntést, ma pénteken délelőtt pedig Weinberger Gyula építési rajzoló ismeretes bűnügyében mondotta ki a jogerős ítéletet.

Weinberger Gyula építési rajzoló — mint emlékeztetés — az elmúlt év augusztusában konyhakéssel meggyilkolta Fuchs Ferenc aradi Astra gyári tisztviselő fiatal feleségét. Az építési rajzolóknak hosszú időn keresztül viszonya volt az asszonnyal, aki azonban rövidesen szakítani akart a fiúval. Weinberger, akit a visszautasítás mélyen lesújtott, a szakítás után Bucurestiben vállalt alkalmazást, nemsokára azonban ismét visszatért Aradra. Felkereste szerelmét, aki azonban akkor is könyörtelen volt hozzá. A kiutasított szerető ekkor kést rántott elő és szíven szurta Fuchsnét, majd magán ejtett életveszélyes sérülést. Hosszú kórházi ápolás után Weinberger felgyógyult és az aradi törvényszék körülbelül két hónappal ezelőtt tartotta meg a szerelmi gyilkosság ügyében a büntető főtárgyalást, Weinbergert gyilkosságban mondotta ki bűnösnek és tizenöt évi fegyházbüntetésre ítélte.

A vádlott és védője dr. Zeiner Gusztáv aradi ügyvéd felebvezést jelentettek be a törvényszék ítélete ellen. A védő felebvezésében a kihallgatott tanukra hivatkozott, akiknek vallomásaiból megállapítható, hogy Weinberger Gyula nemelőre megfontolt szándékból, hanem hirtelen felindulásban követte el a bűncselekményt. Kifogást emelt a törvényszék ama megállapítása ellen, amely a vádlottat gyilkosságban minősíti bűnösnek, holott csak erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés esztéről lehet szó.

A temesvári ítélőtáblán Fehér Antal táblabíró tanácsa ma délelőtt tárgyalta a felebvezést. A vádat Meculescu Sándor főügyész-helyettes képviselte, a védelmet pedig dr. Zeiner Gusztáv látta el. A tárgyaláson Weinberger Gyula is jelen volt, akit szuronyos fegyőrök kísérték Aradról Temesvárra. A vádhatóság képviselőjének és a védőügyvéd előterjesztéseinek meghallgatása után délelőtt hírdette ki dr. Fehér elnök a tábla ítéletét, amelyben a bíróság elfogadta a védelem előterjesztését és az elsőfoku törvényszéki ítéletet

megsemmisítette. A tábla nem gyilkosságban, hanem szándékos emberölésben találta bűnösnek Weinberger Gyulát, akinek tizenöt évi fegyházbüntetését hét évi fegyházra szállította le. A bíróság a büntetésbe betudja a kitöltöttnek veszi a vizsgálati fogságban eltöltött egy és fél esztendőt. A másodfoku ítéletben úgy a főügyész, mint a vádlott és védője megnyugodott és így a táblai ítélet jogerőre emelkedett. Az elítélt építési rajzoló büntetésének kitöltése végett a jövő hét folyamán az aradi (nagyenyedi) fegyházba szállítják.

Az aradi szobrok sorsa

Barabás Béla Budapestre utazik a szobrok átadása dolgában. — Szeged is kéri az aradi vértanu-szobrot.

(Saját tudósítónktól.) Dr. Barabás Béla, az aradi magvaság ősz vezére memorandumot nyújtott be Arad város vezetőségéhez, amelyben újra leszögezte álláspontját, hogy a lebontásra kerülő aradi szobrok: a Kossuth és a szabadság szobor kizárólag a magyar nemzet, illetőleg Magyarország tulajdonai. Bejelenti memorandumában, hogy szombaton reggel Budapestre utazik és magával gróf Bethlen István miniszterelnökkel kíván tárgyalni abban az irányban, hogy a magyar külügyminisztérium indítsa meg a tárgyalásokat a szobrok átvétele dolgában. A memorandum végén arra kéri Barabás a város vezetőségét, hogy a szobrok lebontásának ügyét egyelőre vegyék le a napirendől. A város vezetősége a legközelebbi tanácsülésen tárgyalja a memorandumot. Tegnap különben Arad városa Vignali Raffaello oradeamarci (nagyváradi) szobrásztól ajánlatot kapott, a szobrász a két szobor lebontásáért 241.860 lejt kér a várostól. A városnak azonban egyelőre nincsen pénze erre és így nem kerülhet a szobrok lebontására sor.

Budapesti tudósítónk jelentése szerint a lebontásra ítélt aradi szabadság-szoborra most újabb pályázó van: Szeged városa. Eddig Budapest, Debrecen és Makó versengenek a hatalmas emlékmű megszerzéséért és most Szeged is azt kívánja, hogy a szabadság-szobrot ő kapja meg. A város kulturtanácsnoka javaslatot terjesztett a városi tanács elé, amelyben kéri a tanácsot, tegyen felterjesztést a kormányhoz a szabadság-szobornak Szegeden való elhelyezése érdekében. A tanács magáévá tette a javaslatot és a

kormányhoz felterjesztésében arra hivatkozik, hogy Szegednek van a legtöbb joga a vértanuk emlékművéhez. Amióta Aradot lekapcsolták, azóta a Magyarországra költözött erdélyiek és aradiak Szegeden ünneplik meg a vértanuk emléknapját, s ugyancsak Szegeden találtak elhelyezést azok az intézmények, amelyeket Erdélyből költöztettek Magyarországra, így: a kolozsvári egyetem és a csanádi püspökség. A város közönsége annyira biztosra veszi kérése teljesítését, hogy felhivatalosan már a szobor elhelyezésében is megállapodás történt. Eszerint a vértanuk szobrát a Dugonits-téri park közepén állítanák fel, a Dugonits-szobrot pedig visszavinnék régi helyére, az egyetem épülete elé.

Iskoláért harcol a falu népe.

Aki támadásba vitte a lakosságot az új iskolahelyiség miatt.

(Saját tudósítónktól.) Különös módon akarta megfelelő iskolahelyiséghez juttatni községét egy aradmegyei tanító, Ardelean Tódor somoskeszi tanító már régebben panaszkodott, hogy a jelenlegi iskolahelyiség nem megfelelő és alkalmasabb helyiség után nézett. Végre talált az iskolának megfelelő épületet a somoskeszi kastélyban, azonban ennek elfoglalása leküzdhetetlen akadályba ütközött. A somoskeszi kastélyt és az ahhoz tartozó nagy udvart az állam bérlé és állami lovakat tart azon a területen. A lovakra ügyelő legénység és két megbízott főzsrőrmester pedig a kastélyban lakik. A tanító a falu lakosságát arra akarta rávinni, hogy erőszakkal kényszerítsék a hatóságokat, hogy a kastélyt iskola céljaira átadják. Tegnap délután egy többszáz emberből álló tömeggel Ardelean a kastélyhoz ment. Ott felszólították a két őrmestert, azonnal adják át az összes kulcsokat és ezekkel egyetemben a kért helyiségeket, mert nekik feltétlenül szükségük van az új iskolahelyiségre. A két őrmester tiltakozott, azonban amikor látták, hogy a lakosság erőszakos módon akar követeléséhez hozzájutni, azonnal értesítették a csendőrséget, amely teljes számban kivonult. A csendőrök a népet szétoszlásra szólították fel. A lakosok a csillogó csendőrszuronyok láttára csendben hazamentek, a csendőrség pedig letartóztatta a tulbuzgó tanítót, aki ellen szigorú eljárás indul meg.

SPORT

O Bajnoki footballmérkőzés az AAC sporttelepen vasárnap, október 26-án d. e. 11 órakor ATE I.—AAC I. Ezt megelőzőleg ezen újság: csapatok mérkőzése. D. u. 2 órakor ATE II.—AAC II., d. u. 4 órakor Hakoah—Egyetértés bajnoki mérkőzése.

Az aradi Uránia gyermekmatiné vasárnap délelőtt 11 órakor „FAITY” a nagyapá kedvence

Uzsorások áldozatának mondja magát a szélhámos asszony.

Ujabb károsultak jelentkeztek az aradi rendőrségen. — A hatóságok elrejtett pénzek után kutatnak.

(Saját tudósítónktól.) Schiller Mátyásné nagy ügyességgel végrehajtott, bonyodalmas pénzszerzési manőverei foglalkoztatják napok óta az aradi államrendőrség nyomozó osztályát. A reggeli órák től késő éjszakába húzódó kihallgatások óráról-órára szenzációs részleteket hoznak nyilvánosságra. A hatalmas bűnpör homályos részletei lassanként tisztázódnak és a gondosan végrehajtott nyomozás az asszonyra nemcsak a csalás és zsarolás büntetését bizonyította rá, hanem megállapította, hogy utólevél, váltó és okirathamisítást is követett el. Schillerné láthatólag megtört a bizonyítékok súlya alatt és ma délelőtt bejelentette Dragiciu Aurél nyomozó osztály főnököknek, hogy részletes vallomást akar tenni. A nagyszerű beszélőképességgel megáldott asszony mindent elkövet, hogy a kihallgató rendőrszót részvétét elnyerje. Sir, sóhajtozik és sokat beszél az ő áldott jószívéről, amelynek az egész szerencsétlenségét köszönheti.

„Öngyilkos leszek . . .”

Kint a folyosón pedig a tanúk és a panaszosok várják, míg rájuk kerül a sor. Egy aradi tisztviselő felesége zokogva beszél el, hogy milyen tragikus helyzetbe sodorta hiszékenysége. Minden vagyona odaadta Schillernének. Kéőbb kölcsönöket vett fel az asszony rábeszélésére és ma több mint százezer lejje tartozik. Hitelteljes fel akarják jelenteni, fizetni nem tud, mert Schillerné koldusbotra jutatta.

— Öngyilkos leszek! — kiáltotta őszinte kétségbeeséssel — mert az uramat is tönkre tettem Schillerné miatt.

A hamis váltók.

A többiek, — maguk is áldozatai Schillernének — vigasztalni próbálják a szerencsétlen asszonyt, de látszik rajtuk, hogy maguk is vigasztalásra szorulnak. Majdnem mindegyiknek hasonló a sorsa. Saját penzükkel nem tudták kielégíteni Schillernét, kölcsönöket vettek fel. A szélhámos asszony minden „üzletfelének” váltót adott és mindegyik váltón Komlós Andor és Orbán József állítólagos milliomos földbirtokosok neve szerepeltek. A nevek álnevek voltak és az aláírások hamisak, Schillerné sajátkezű írásai.

A rosszul sikerült első üzlet.

Schiller Mátyásné vallomása szerint ő maga is valóságos kálváriát járt a pénz után való hajszájában. Először — állítása szerint — valami nagyobb üzletre volt kilátása és annak lebonyolítására háromszázezer lej kölcsönt vett fel Sauer Ignác aradi vállalkozótól, a kirak a felvett tőkére, naponta 3000 lej kamatot kellett fizetnie, ezenkívül a 300.000 lej is csak úgy kaphatta meg, ha legalább 600.000 lej értékű ékszeri, perzsázóanyagokat helyez letébe a hitelkötésnél. Schillerné úgy szerezte meg ezeket az ékszereket, hogy felkereste ismerőseit és elmondta, hogy három-négyszeres áron tudja eladni az ékszereket és persze az

nyegeket. Ismerősei megbíztak az asszonyban és rendelkezésére bocsájtották a kért dolgokat. Az üzlet nem sikerült, a pénz elment, s ekkor valóságos hajszája indult meg a pénz után, hogy eleget tessen kötelezettségeinek s megújítsa a napi 3000 lejt.

Megüdül a lavina.

Akkor fogamzott meg agyában az a gondolat, hogy egyszerűbb embereket keresett fel, akiknél nagyobb pénzüsségeket próbált kicsalni. Rendkívüli ügyességgel csinálta ezeket a manővereket. Az első felvett pénzüsség 80.000 lej volt és még másnap felkereste a kölcsönadót, illetve „üzlettársát”, átadott neki 10.000 lejt, hogy egy nap alatt ennyit keresett a pénzen. Az „üzlettárs” természetesen el volt ragadtatva a horribilis jövedelemtől. Másnap ismét felkereste Schillerné, újabb nagyobb összeget kért és kapott is tőle a nagy haszonrészesedés reményében. Az egyik áldozatától felvett pénzből kielégítette a másik követelődző áldozatát és fizette az óriási uszorakamatokat. Ezzel a trükkel aztán majd egy esztendőig lavirozott, míg végül is bekövetkezett az összeomlás.

Szaporodnak a károsultak.

Ma délelőtt különben egy Kollár Mária nevű leány is panaszt tett a rendőrségen, hogy tőle 13.000 lejt vett fel Schillerné, aki kihallgatása alkalmával beismerte, hogy Szabó Józsefnél 5000 lejt, özvegy Adlernél 45.000 lejt, Deutsch Mórtnál 35.000 lejt, Weisz Jenőtnél 15 ezer lejt, Polz Miksától 20.000 lejt, Kleiner Ferencnél 18.000 lejt és a Victoria kereskedelmi ügynökségtől 15.000 lejt vett fel kölcsönképpen és ezeket az összegeket nem tudta visszafizetni.

Hova tűnt a pénz?

A károsultak és a tanúk kihallgatása ma is késő éjszakáig tartott. A nagy szabású bűnyűgyről felvett jegyzőkönyv eddig 62 oldalra terjed, azonban még sokan várnak kihallgatásra, akiknek vallomásai remélhetőleg mindinkább bevilágítanak a bonyodalmas ügy eddig még homályos részleteibe. Egyelőre a nyomozás legsúlyosabb problémája az, hogy Schillerné hol helyezte el a kicsalt százezrek maradvékát, mert az ellentmondó vallomásaiból a rendőrség azt következteti, hogy Schillernének még legalább nyolc-kilencszázezer leje lehet ismeretlen helyen letéve. Schillerné azonban ezt tagadja és azt állítja, hogy minden pénz az uszorások kezébe került. A károsultak ügyvédje ma délelőtt kérvényt nyújtott be az aradi ügyészséghez, s kérte Schillerné vagyonaára a bűnyűgyi zárlat elrendelését. A nyomozás előreláthatólag még két-három napot vesz igénybe.

Aradon a
Central Barban
szenzációs műsor!
Szabad barmene?

SZÍNHÁZAI MŰVÉSZLET

* Az aradi színház heti műsora. Szombat: Elssler Fanny, bemutató. Vasárnap d. u. fél 3-kor: Árvácska, operette; fél 6-kor: Elefánt, bohózat; fél 9-kor: Elssler Fanny, operette. Hétfőn: Pillangó kisasszony, opera. (Auer Kató bemutatókozása.)

* Megbukott a Vadkan. Budapestről táviratozzák: A Vígyszínház szerdán mutatta be Móríz Zsigmond legújabb drámáját, a Vadkant. A dráma meséje a tizenhetedik században játszódik le és Révay Ferencnek, Holics-vár urának és Forgách Zsuzsannának szerencsétlen házasságát tárgyalja. A sajtó általában kedvezőtlenül fogadta a darabot, amelyből a kritika szerint hiányzik a cselekmény. A drámában a konfliktus, az összeütközés csak szavakban, sőt helyenként az irodalomban szokatlan és parlagi kifejezésekben éli ki magát. A Vadkan főszerepeit Gombaszögi Frida, Lukács Pál és Hegedűs Gyula játszották.

* Az aradi színházi iroda hírei. Ma este tartja meg a színház Faragó — Nádor nagyszerű operettjének, az Elssler Fanny-nak a bemutatóját. A budapesti Király színház slágerdarabjára nagy előkészületeket tett a társulat és a fővárosi színvonalnak megfelelő kiállításban kerül színre. A rendezést Fekete Mihály színiigazgató végzi. Elssler Fanny szerepében Lengyel Irén lép fel, partnere, Stuhlmueller Franzl az új táncoskomikus, Rudas Bandi lesz, Zilahy Irén, Szűcs Laci, Kassay, Szabadkay játszik még a főbb szerepeket. — A Pillangó kisasszony — Auer Katóval. Hétfőn az első operastíje lesz Fekete Mihály színtársulatának. Puccini Pillangó kisasszonya kerül színre. A darab címszerepét Auer Kató énekli, akinek most lesz alkalma az aradi közönség előtt debutálni. Pinkerton! Békefi, Vozót Szűcs Laci, Kattét Zilahy, Suzakit Békefi énekli. — Az Árvácska vasárnap délután a fél 3 óras előadás keretében kerül színre, Lengyel Irénnel a címszerepben. Az előadás kedvezményes helyezés.

* Wolff Károly képiállítás. Wolff Károly, a Pankotán élő kiváló festőművész gyűjteményes képiállítását október 26-án, vasárnap délelőtt nyílik meg az aradi Kulturpalota kiállítási termében. A művész — mint ismeretes — kiváló arckép- és genre-festő és kiállításának anyaga is ilyen képekből van összeállítva.

* Az aradi színház bérletinek névsora. A színtársulat most kezdte meg a szelvénybérlet gyűjtését az október — novemberi szezonra. A gyűjtés még folyamatban van. Eddig bérletek: dr. Baross Lajos, Ploch Janka, Böhm Géza, Bing János, br. Bohus Zsigmond, Berger és Eichner, Berger Albert, Fejér Gábor, Heller Ignác, dr. Eles Géza, Fischer Mór, Hegedűs Gyula, György Menyhért, Goldschmidt Sándor, Kornis Ödön, báró Neuman Dániel, Kemény György, Mairovitz Márton, Simay Aladai, Spitz Tivadar, Stein Zsiga, Ehrenfeld Miksa, Hehs Béla, Sáfrán István, Reismann Jenő, Kornis Izsó, Schauer Miksa, Winternitz Jenő, Szabó Albert, Oláh Sándor, Nemetz Jenik, László Dezső bankigazgató, Herbststein Mór, Salgó igazgató, Faragó kező, Heller vezérigazgató.

* Porter Paula kollektív tárlata Aradon az újonnan felépült Neuman ház uccai helyiségében. Nyitva e hó végéig.

* Parlow Kathleen, a világ legnagyobb hegedűművésznője október 28-án, kedden tartja egyetlen hangversenyét az aradi Kulturpalotában. Gazdag műsorán Vieuxtemps D-moll hangversenyén kívül Vitali, Rinsky-Korsakov, Tartini, Goldmark, Brahms, Chopin, Kreisler és Bazzini szerepelnek. Jegyek Sándor (volt Kelet) hírlapirodában már előjegyezhetők 30, 40, 50, 60, 80 és 100 lej árkban.

* Környey visszáier a budapesti Operához. Budapestről táviratozzák: Környey Bélát, a világhírű tenoristát visszaszerződtették a budapesti Operához.

* Marcus Ritta hangversenye. Marcus Ritta és Marcus István szombaton este Aradon, a Kulturpalotában együttes hangversenyt rendeznek. A hangverseny iránt Arad város előkelő közönsége körében nagy érdeklődés nyilvánul meg. A koncertre jegyek előre várhatóak a városi színház pénztáránál.

Papíráruk, könyvkiadások Sándor hírlapirodában, Arad.

* Porter Paula kiállításának nagy sikere. Kevés kiállításnak volt még olyan nagy sikere Aradon, mint Porter Paula, a neves pesti képzőművész nő tárlatának. Az új Neumanpalotában levő intim kis terem állandóan telve van érdeklődő közönséggel, mindenki a legjobb impressziókkal távozik és egyöntetű a kritika: Porter Paula komoly és igaz művészetet hozott Aradra. Már eddig több művészen szép vásznát vásárolták meg, különösen tájképei kellettek nagy feltűnést, de figurális képei közül is több talált már vásárlóra. A tehetséges fiatal festőművész nő, aki a jövő hónapban már a budapesti Ernst-muzeumban állítja ki munkáit, október végén bezárja tárlatát.

Szövetekre van szüksége?

LUVRUL nagyáruházban

vásárolhat legolcsóbban.

Vászonra v. chiffonra

van szüksége?

LUVRUL nagyáruházban

vásárolhat legolcsóbban.

Karisnyákra, keztükre

van szüksége?

LUVRUL nagyáruházban

vásárolhat legolcsóbban.

Iláztartási cikkek

van szüksége?

LUVRUL nagyáruházban

vásárolhat legolcsóbban.

Arban, minőségben

LUVRUL vezet

Arad, Strada Mejanu (Ferry-uca) 1. Olvassa el okvetlen a vasárnapi számban megjelenő szenzációs Arjegyzékünket. 9007 Rudolf Mosse

Legjobb gyermekápoló Höfer 1. számú gyermekhintőpora, Höfer Baby oremo. Kapható az összes patikákban, drogeriákban és illatszertárakban

KÖZGAZDASÁG

Párisban 10.85, Zürichben 2.92'50 a lei.

HELYI VALUTAÁRAK. (Október 24.) Francia frank 9.60, svájci frank 34.55, dollár 178, dinár 2.58, szokol 5.38, lira 8.05, angol font 810. **Kifizetések:** Budapest 425, Bécs 390, Prága 5.35, Zürich 34.40, Milano 8.02, London 808, Páris 9.50, Newyork 179, Belgrád 2.62.

ZÜRICHI NYITÁS. (Október 24.) Amsterdam 20480, Newyork 519.87.50, London 2338, Páris 27.17.50, Milano 22.60, Prága 15.47.50, Budapest 0.0068, Belgrád 7.37.50, **Bucuresti** 2.95, Varsó 0.0001.00.50, Bécs 0.0073.75.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Október 24.) Amsterdam 204.30, Newyork 519.75, London 2337.50, Páris 27.15, Milano 22.59, Prága 15.47.50, Budapest 0.0068, Belgrád 7.42.50, **Bucuresti** 2.92.50, Varsó 0.0001.00.50, Bécs 0.0073.25.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Október 24.) **Kifizetések:** Páris 9.50, London 808, Newyork 179, Milano 7.80, Zürich 34.60, Bécs 0.0025, Prága 5.38. **Valuták:** Napoleon 700, aranyárka 42, léva 1.15, török lira 0.95, angol font 815, francia frank 9.50, svájci frank 34, lira 7.80, drachma 3, dinár 2.52, dollár 178, lengyel marka 0.00033, osztrák korona 0.0026 magyar korona 0.0023, szokol 5.30. **BUDAPESTI ÉRTEKTÖZSDE**

ZÁRLAT. (Október 24.) Magyar Hitel 439, Osztrák Hitel 155, Salgó 465, Rima 125, Kőszén 2.800, Szlavonia 78, Schlick 56, Hazai Takarékos 2.940, Kereskedelmi Bank 1.075, Cukor 2.175. (A szűmök ezresekben értendők.)

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMA. (Október 24.) Belgrád 1097—1103, **Bucuresti** 432—457, Páris 4009—4039, Newyork 76740—77140, Prága 2265—2284, Bécs 108.10—108.70.

= Piaci árak. Az aradi pénteki hetipiac lanyha volt. Az árak a követ középen alakultak: Az élelmiszerpiacon: burgonya kilónként 4—5 lej, bab kilónként 15 lej, tehén túró 12—14 lej, juhtúró 35 lej, vaj 80—100 lej, körte 10—12, alma 4—8, szőlő 18—20 lej kilogrammonként. Tej literenként 6—7 lej, tojás darabonként 2—2.50 lej. A majorság piacon: liba 210—220, ruca 80—130, tyúk 80—110, csirke 50—70 lej. A gabonapiacra: árpa 600—620, kukorica 340—360, zab 520—530 lej métermázsánként.

A Duna áldozatai.

Nem találják a pócsmegyéri halálosvégi csolnakázás két halottját.

(Budapest, október 24.) Réseletesen jelentettük azt a végzetes csolnakabalesetet, amely Pócsmegyér és Göd között Pless György vizsgálóbíró, Mirbach Oszkár grófot és Pollák Emil gimnáziumi tanárt érte a nyílt Dunán. Mint ismeretes, Pless vizsgálóbíró megmenekült, Mirbach gróf és Pollák tanár azonban az alkony homályában elütköztek a Duna hullámai között. A budapesti rendőrség széleskörű intézkedéseket tett, hogy a halálosvégi csolnakázás két szerencsétlenségű áldozatának holttestét megtalálják. Táviratokat küldtek szét a dunamenti községekbe, jutalmakat tűztek ki, mozgósították a dunamenti csendőrsőket, az intézkedéseknek azonban eddig semmi eredménye sem volt. A rendőrség ma már kétségtelesen tartja, hogy a két szerencsétlen ember halálát lelta a Duna hullámai között. Mirbach Oszkár gróf fiatal házasa volt, előkelő családból származott, legidősebb fia volt Mirbach Hugó grófnak, Erzsébet királyné volt főud-

A katolikus nagygyűlés alkalmával olcsóbban vásárolhat, mint bárhol.

Férfi ingek divatszínekben, 2 gallérral	210 Lejtől
Patent harisnyák	16 Lejtől
Női harisnya	22 Lejtől
Flor harisnya	65 Lejtől
Férfi zokni	21 Lejtől
Férfi és női trico keztyű	42 és 45 Lej	
Gyermek keztyű	35 Lejtől

Szvetterek, téli alsó trikók olcsó árban

Szücsnél Arad,
a Motor-állomással szemben.

varmesterének. Pollák Emil a Markó-uccai gimnázium tanára nőtlen ember volt, öt édesanyja és tanítványai gyászolják. A vizsgálat továbbfolyik a titokzatos és tragikus baleset körülményeinek tisztázására.

Akit nyolc éve halottnak hittek.

Budapestről táviratozzák: A Pécs mellett fekvő Szabadszentkirályról még 1905-ben, 18 éves korában vonult be katonának Tanczos János. 1916-ban orosz fogságba került és azóta semmi hírt sem hallottak fölé a szülei, már halottnak hitték és a hősi halottak emlékoszlopára is felvették a nevét. A napokban a szülők németnyelvű levelet kaptak a fiuktól, amelyet az így írja, hogy egészséges és vágyódik haza, de a hazautazásra nincsen pénze. Erre 350 svájci frankra, illetőleg 5 millió magyar koronára volna szüksége. A faluban most gyűjtést indítottak, hogy a magyar fiut hazasegítsék az orosz fogságból.

MOTI

xx Ibanez filmbemutató van ma, szombaton az aradi Apollóban. Blasco Ibanez, a Nobel-díj nyertes világhírű spanyol drámaíró munkáiból keveset ismer még az itteni közönség. Az Apolló mozgószínház ma, szombaton a híres spanyol író egy drámáját mutatja be, amelyből alkalma lesz a közönségnek Blasco Ibanez egyik leggyönyörűbb műveivel megismerkedni. A szezon legpazarabb rendezésű cirkuszfilmje ez a nyolcfelvonásos filmdráma, amely a spanyol bikaviadorok életéből merítette témáját. A film a Paramount filmgyár remeke és a főszerepekben Rodolpho Valentino és Lia Lee tomboló sikert értek el. A nagyszerű film szombattól keddig szerepel az Apolló mozgószínház műsorán.

xx Nibelungen — filmremekmű 2 részben. Irta Thea von Harbou, zenéjét szerzte Gottfried Huppertz. Rendezte: Fritz Lang. Bemutatja ma, szombaton az első részt először az aradi Uránia mozgószínház. A burgundi és nibelungen királyi családok mitológiai történetét mutatja be a Nibelungen filmremek, eddig nem látott és a legerősebb fantáziát is meghaladó, szépséges jelenetekben. A filmművészet örök büszkesége lesz minden időben a Nibelungen filmremekmű, melynek előállítására tízmillió dollárba került. A szereplők kivétel nélkül beérkezett nagyságok, kik művészetükkel és teljes tudásukkal tették teleythetlenné ezen szépséges és irodalmi értékű filmremeket. A tüneményes szépségű Margarete Schön (Kriemhild), Hanna Ralph (Brunhild), továbbá a legszebb férfinek nevezhető Paul Richter (Siegfried) alakításai iskolapéldánya marad a filmművészetnek. Gottfried Huppertz, a neves komponista szerzte a filmremek kísérőzenéjét, mely

hatásosan alkalmazkodik a nagyszabású filmremekhez. Miután a nyolc hosszú felvonásból álló filmremek vetítése teljes két órát vesz igénybe, ezért az előadások kivételesen pontosan 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Helyárak 10, 20, 25 és 30 lej.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Arad főterének legforgalmasabb helyén I. emeleten

3 nagy uccai szobából álló helyiség irodának vagy üzlethelyiségnek

azonnal kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadó hivatalában.

6000

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

NYILATKOZAT.

Az Aradi Ujság november 24-én megjelent számának a Schiller-ügyről szóló beszámolójába Schauer Ignác neve helyett Strasser Ignác neve került be sajtóhiba következtében. Kijelentem, hogy a cikkben említett Schauer Ignáccal a Strasser Ignác divatárkereskedő-cég semmiféle összeköttetésben nincsen.

Arad, 1924. október hó 24.

Strasser E. Ignác.

Roth Lajos és Szeréna úgy a maguk, mint az alulírottak nevében, fűdalemától megtört szívvel jelentik, hogy a legjobb anya, testvér és rokon

Özv. Roth Károlyné
szül. Roth Ceclia

hölgy évi október hó 24-én hajnaltól hosszú szenvedés után, 69 éves korában elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait folyó évi október hó 26-án délelőtt 10 órakor fogjuk Aradon a Str. Ecaterina Teodoroiu 3. (Heim Domokos-ucca 1.) számú házból örök nyugalomra kísérni.

Arad, 1924. október 24.
Özv. dr. Groszmann Jakabné testvére. Özv. Roth Józsefné sógornője. Roth Gerda menyje. Roth Haus unokája.

5999

Sándor

(volt Kelet) hatóságilag engedélyezett vizumgyűjtő osztálya közismer. pontossággal garancia mellett naponta intézettel elhibázott szakképzett futárokkal vizum és bármilyen megfizásokat **CLUJ, TIMISOARA és BUCURESTIBEN**

Menyasszonyi fényképeket a legszebb kivitelben készít Bornstein photo-salon **ARAD,** (u. Neuman-ház.)

Valódi angol szövetek tényleg, raglán **Székelynél,** Arad, Piața Avram Ianoși 20 (Szabadság-tér). 4958

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésért 2 lej, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel írt szavak: aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkezebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést visszavonja, amelyik tartalmával fogva eredeti alájában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztatása, illetve helyesbítése.

Alkalmazás.

JO CSALADBÓL való, intelligens kis-asszonyt keresek 13 éves leánykámhoz. Képezdét végzetten, vagy románul tudók, előnyben részesülnek. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 900

MINDENES szakácsné azonnalra, vagy 1-ére felvétetik. Löwinger Arad. Ortutay-palota III. 17. 5996

FŐZÉST kitűnően értő és vállaltó megbízható gazdasszony kerestetik földirtokos házaspárhoz. Bemutalkozás vasárnap reggel 8-9 között „Dacia” szállóban, vagy levélileg. Ijább Lázárné Iliá (Marosillye.) 15.102

PÉNZTÁROSNOI, vagy egyéb bizalmi állás betöltésére vállalkozik intelligens urileány. Cim Wallinger, hirdetőjében Arad. 15.102

NÉMET levelezési fordításokat elfogadok. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6003

HÁROM KERESKEDELMI végzett urileány irodai alkalmazást keres. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6006

INTELLIGENSEBB, fiatalabb nő gyermekek mellé ajánkozik. Fehérneműek rendbentartását vállalja. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6001

ÜGYES házivarrónő házakhoz ajánkozik varrni. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6002

Vétel és eladás.

NAGY ÜSTHÁZ üsttel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 600

HAT SZEMÉLYES japán csokoládé készlet, 6 pár ezüst evőeszköz, kina ezüst mocca servise, használt vakond bunda, nyest boa, városi bunda, kézimunkák, dísztárgyak, fotóelek, szőnyegek, fali óra számovár, Biedermayer-szalón és székek, szalonok, íróasztalok, könyvszekrények, kredenc, asztalok, asztalnemű, szarvas aggancs, összecsucskható vaságy, stb. eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

BREITSCHVANZ boa olcsón eladó. Engelhard szücsnél Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca.) 5993

EGY jókarban levő takaréktűzhely, egy egész új üstház, egy kályha eladó. Cim Arad, Strada Sava Raicu (György-u.) I. szám. 5990

BIZOMANYBA VÁSZEK complete szoba-berendezéseket, butorokat darabszámba, szőnyegek, ezüst, mű, antik, bronz és dísztárgyakat, ékszereket, festményeket, fehéreneműket, szőrméket stb. — Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca.) I. em. jobb. 1000

KARLSBADI porcellán 6 személyes étkező-készlet 750 lej, teakészlet 210 lej, Hajeknél Arad, Strada Mojanu (Forray-ucca.) 5915

EGY alig használt 6 HP. benzinnemű eladó. Flora-likörgyár Arad, Str. Metianu 1. 6000

Oktatás.

FRANCIA, ANGOE órákat vennék perfect nyelvtanárnőtől. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3900

Ellátás.

BELVÁROSBAN disztíngált uricsaládnál 4 fogásos ebéd kapható. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6004

Magánház

Belváros legforgalmasabb utcájában, elfoglalható 7 szoba, fürdő, cselédszobás lakással, egész ház alatt pincével, gyönyörű nagy parkírozott udvar és gyümölcsös kerttel 1.300.000 lejért eladó. Megbizott Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.

Ha szép akar lenni, használjon **Kulka-féle** Lillomtel-crémet, Lillomtel-szappant és Lillompuvert. Kapható kizárólag: Városlátogatók a „Fekete Sas”-hoz, Timișoara, Szt. György-tér. 393

Itt az Ősz, mindenkinek szüksége van őszi és téli ruhára és kabátokra, sok pénzt takarít meg, ha ruha és barisnya szükségletét divatruházában ARAD, Strada Bratianu 2. (Weltzer János-ucca) szerzi be. — **Harisnyák 25 lejttől 140-ig.**

HARISNYA még mindig a régi olcsó árban és **BOGYO A.** Arad, Str. Eminescu 13. szám

Minden színben órna, fátol, flór és pamut minőségben, 20 lejttől 148 lejig. Férfi és gyermek harisnyák 18 lejttől, gyermek szövetek 90 lejttől. — Női jumperek és jumper pamutok, rövidárúk stb. nagy választékban. 4936

ATLANTICA KÁVÉ és TEA
Rudolf Mosse 9329 keverékei legjobbak, legolcsóbbak.

Biszák József harangöntője és vasfelszerelési gyára Ghiorocon Gyorokon (Aradmegye)
a legjutányosabb árak mellett készít a legfinomabb anyagból bármily hangu és nagyságu **HARANGOKAT** a legszebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képekkel díszítve, ingó rendszerű vas felsőkoronával vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. **Gyártmányai kiválósságot több elismerő levél igazolja.** Részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál. (Megrendelésnél tessék a lapra hivatkozni. Aradon a Calea Radnei (Radnai-útról) villamos vasut közlekedés. 6011

Emeletes bárház a város központjában

Átvehető 5 szoba, fürdőszobás lakással, évtizedek óta fennálló, jóbirnevi, kitűnő forgalmu **vendéglővel**

1 millió lejért eladó. Megbizott **URANUL-IRODA** Arad, főpostával szemben. Ugyanitt tőkebefektetésre alkalmas bérházak, magánházak vannak eladásra előjegyezve. 16.062

FRATII Gebrüder **FISCHER** Testvérek sodronyaszövet, kerítésfonat és szitaárú készítőik, Arad, Bul. Regele Ferdinand I. No. 8. 5889 Fabrica-Gyártalep: Strada Mărășești No. 45.

FRATII BURZA vasnagykereskedése
Arad, Bulavardul Regele Ferdinand (Boros Bóni-tér).
Nagy raktár mindennemű vasáru cikkekben, épület és butor vasalások, kovács, lakatos és asztalos szerszámok, pálinkafőző-üstök, motorok és kályhákban. 5992

Zsíros bőrök, barkás sima és vikszosbőrök, olcsó talpak és szattyánok **TAFROV SEBESTYEN** bérkereskedésében. Villamos állomás mellett. Bul. Regele Ferdinand 62.

Kiss András és Fia férfi szabó, Arad, Bul. Regele Ferdinand 3. (Victoria takarékpénztár-épület.)
Legújabb divatu uri ruhákat jutányos áron készít. Szövetraktáron. 5976

Román és magyar fordítások pontosan, gyorsan és jutányosan készülnek **Sándor volt (Kelet) hírlapirodában Arad.**

Hatóságilag engedélyezett CURIER VÁLLALATI

Utólevelekre visumot 36 óra alatt 5955 szerez és megbízásokat felelősség mellett intéz el. Futár naponta indul București, Cluj és Timișoarára. Gyűjtőhely: OCTOGON dohánytőzsde, Arad.

15 Lej!
ráfizetéssel becserélheti rossz villanyégőit jóra **Schwarz üvegesnél**, Arad, Piața Pievnei (Arpad-tér zsidótemplom mellett) törött üveg-és porcellán tárgyak **szakszertű** ragasztása, ablak üvegezés, képkeretezés minden minőségben.
Rudolf Mosse 9329

Önállóan dolgozó szobrász **segéd felvétetik.** 10140
Victoria butorgyár, Arad, Strada Ioan Calvin 42.

Kiadó üzlet és gyárhelyiségek. A Str. Muresan 3-5. sz. (Nádor-ucca), cirok és kefégyár összes helyiségei megáthresedvén, egy üzleti mint gyári és raktári

oblokra, egészben vagy külön-külön **kiadók.** Értelkezhetni: Arad, Strada Eminescu 5. Deák Ferenc-ucca.) 5507

Ujságmakulatura
5 kgr.-os csomagokban :: kapható a kiadóhivatalban

Utazó közönség figyelmébe! **A.C.F.R.** összes vonalaira 2-3 nappal, előbb Magyarország, Ausztria stb.-re szóló vasútjegyek oda és vissza 60 nappal előbb megválthatók a városi menetjegyirodában Arad, Str. Baritiu 3. (Rákóczy-ucca.)

Olcsó órák, ékszerék !! :-: **FEINER** óra és ékszerárúházában **Javítások olcsón és pontosan eszközöltetnek.**

Legolcsóbb beszerzési forrás Schutz-nál Arad, Str. Eminescu 28-30. (Deák F.-ucca.) ahol kizárólag angol és brünni férfi szövetek, szabókellékek állandó nagy raktára